

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಷಟ್ಪತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಷಟ್ಪತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭ್ಯಾಂ ಸಹ ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ರಾತ್ರೌ ತಮಸಾತಟೇ ನಿವಾಸಸ್ತತ್ರ
ಮಾತುಃ ಪಿತುರಯೋರ್ಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚ ಕೃತೇ ತದೀಯಾ ಚಿಂತಾ, ಸುಪ್ತಾನ್
ಪೌರಜನಾನ್ ವಿಹಾಯ ತಸ್ಯ ವನಂ ಪ್ರತಿ ಗಮನಂ

ತತಸ್ತು ತಮಸಾತೀರಂ ರಮ್ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ರಾಘವಃ |
ಸೀತಾಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 2.46.1 ||

ಇಯಮದ್ಯ ನಿಶಾ ಪೂರ್ವಾ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪ್ರಹಿತಾ ವನಂ |
ವನವಾಸಸ್ಯ ಭದ್ರಂ ತೇ ನ ಚೋತ್ಕಂಠಿತುಮರ್ಹಸಿ || 2.46.2 ||

ಪಶ್ಯ ಶೂನ್ಯಾನ್ಯರಣ್ಯಾನಿ ರುದಂತೀವ ಸಮಂತತಃ |
ಯಥಾ ನಿಲಯಮಾಯದ್ಭಿರ್ನಿಲೀನಾನಿ ಮೃಗದ್ವಿಜೈಃ || 2.46.3 ||

ಅದ್ಯಾಯೋರ್ಧ್ಯಾ ತು ನಗರೀ ರಾಜಧಾನೀ ಪಿತುರ್ಮಮ |
ಸಸ್ತ್ರೀಪುಂಸಾ ಗತಾನಸ್ಮಾಞ್ಶೋಚಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 2.46.4 ||

ಅನುರಕ್ತಾ ಹಿ ಮನುಜಾ ರಾಜಾನಂ ಬಹುಭಿರ್ಗುಣೈಃ |
ತ್ವಾಂ ಚ ಮಾಂ ಚ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಶತ್ರುಘ್ನಭರತೌ ತಥಾ || 2.46.5 ||

ಪಿತರಂ ಚಾನುಶೋಚಾಮಿ ಮಾತರಂ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀಂ |
ಅಪಿ ನಾಂಧೌ ಭವೇತಾಂ ನೌ ರುದಂತೌ ತಾವಭೀಕ್ಷಣ್ಣಶಃ || 2.46.6 ||

ಭರತಃ ಖಲು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪಿತರಂ ಮಾತರಂ ಚ ಮೇ |
ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಸಹಿತೈರ್ವಾಕ್ಯೈರಾಶ್ವಾಸಯಿಷ್ಯತಿ || 2.46.7 ||

ಭರತಸ್ಯಾನ್ಯಶಂಸತ್ವಂ ಸಂಚಿಂತ್ಯಾಹಂ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ನಾನುಶೋಚಾಮಿ ಪಿತರಂ ಮಾತರಂ ಚ ಮಹಾಭುಜ || 2.46.8 ||

ತ್ವಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ಮಾಮನುವ್ರಜತಾ ಕೃತಂ |
ಅನ್ವೇಷ್ಟವ್ಯಾ ಹಿ ವೈದೇಹ್ಯಾ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ಸಹಾಯತಾ || 2.46.9 ||

ಅದ್ಭಿರೇವ ಹಿ ಸೌಮಿತ್ರೇ ವತ್ಸ್ಯಾಮ್ಯದ್ಯ ನಿಶಾಮಿಮಾಂ |
ಏತದ್ಧಿ ರೋಚತೇ ಮಹ್ಯಂ ವನ್ಯೇಽಪಿ ವಿವಿಧೇ ಸತಿ || 2.46.10 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಸುಮಂತ್ರಮಪಿ ರಾಘವಃ |
ಅಪ್ರಮತ್ತಸ್ತ್ವಮಶ್ವೇಷು ಭವ ಸೌಮ್ಯೇತ್ಯವಾಚ ಹ || 2.46.11 ||

ಸೋಽಶ್ವಾನ್ ಸುಮಂತ್ರಃ ಸಂಯಮ್ಯ ಸೂರ್ಯೇಽಸ್ತಂ ಸಮುಪಾಗತೇ |
ಪ್ರಭೂತಯವಸಾನ್ ಕೃತ್ವಾ ಬಭೂವ ಪ್ರತ್ಯನಂತರಃ || 2.46.12 ||

ಉಪಾಸ್ಯ ತು ಶಿವಾಂ ಸಂಧ್ಯಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾತ್ರಿಮುಪಾಗತಾಂ |
ರಾಮಸ್ಯ ಶಯನಂ ಚಕ್ರೇ ಸೂತಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಹ || 2.46.13 ||

ತಾಂ ಶಯ್ಯಾಂ ತಮಸಾತೀರೇ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವೃಕ್ಷದಲೈರ್ವೃತಾಂ |
ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಾರ್ಧಂ ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಂವಿವೇಶ ಹ || 2.46.14 ||

ಸಭಾರ್ಯಂ ಸಂಪ್ರಸುಪ್ತಂ ತು ಶ್ರಾಂತಂ ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಕಥಯಾಮಾಸ ಸೂತಾಯ ರಾಮಸ್ಯ ವಿವಿಧಾನ್ ಗುಣಾನ್ || 2.46.15 ||

ಜಾಗ್ರತೋರೇವ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಂ ಸೌಮಿತ್ರೇರುದಿತೋ ರವಿಃ |
ಸೂತಸ್ಯ ತಮಸಾತೀರೇ ರಾಮಸ್ಯ ಬ್ರುವತೋ ಗುಣಾನ್ || 2.46.16 ||

ಗೋಕುಲಾಕುಲತೀರಾಯಾಸ್ತಮಸಾಯಾ ವಿದೂರತಃ |
ಅವಸತ್ ತತ್ರ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಂ ರಾಮಃ ಪ್ರಕೃತಿಭಿಃ ಸಹ || 2.46.17 ||

ಉತ್ಥಾಯ ಚ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಪ್ರಕೃತೀಸ್ತಾ ನಿಶಾಮ್ಯ ಚ |
ಅಬ್ರವೀದ್ ಭ್ರಾತರಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪುಣ್ಯಲಕ್ಷಣಂ || 2.46.18 ||

ಅಸ್ಮದ್ವ್ಯಪೇಕ್ಷಾನ್ ಸೌಮಿತ್ರೇ ನಿರ್ವ್ಯಪೇಕ್ಷಾನ್ ಗೃಹೇಷ್ಟಪಿ |
ವೃಕ್ಷಮೂಲೇಷು ಸಂಸಕ್ತಾನ್ ಪಶ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಾಂಪ್ರತಂ || 2.46.19 ||

ಯಥೈತೇ ನಿಯಮಂ ಪೌರಾಃ ಕುರ್ವಂತ್ಯಸ್ಮನ್ನಿವರ್ತನೇ |
ಅಪಿ ಪ್ರಾಣಾನ್ ನ್ಯಸಿಷ್ಯಂತಿ ನ ತು ತ್ಯಕ್ಷಂತಿ ನಿಶ್ಚಯಂ || 2.46.20 ||

ಯಾವದೇವ ತು ಸಂಸುಪ್ತಾಸ್ತಾವದೇವ ವಯಂ ಲಘು |
ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಗಚ್ಛಾಮಃ ಪಂಥಾನಮಕುತೋಭಯಂ || 2.46.21 ||

ಅತೋ ಭೂಯೋಽಪಿ ನೇದಾನೀಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಪುರವಾಸಿನಃ |
ಸ್ವಪೇಯುರನುರಕ್ತಾ ಮಾ ವೃಕ್ಷಮೂಲೇಷು ಸಂಶ್ರಿತಾಃ || 2.46.22 ||

ಪೌರಾ ಹ್ಯಾತ್ಮಕೃತಾದ್ ದುಃಖಾದ್ ವಿಪ್ರಮೋಚ್ಯಾ ನೃಪಾತ್ಮಜೈಃ |
ನ ತು ಖಲ್ವಾತ್ಮನಾ ಯೋಜ್ಯಾ ದುಃಖೇನ ಪುರವಾಸಿನಃ || 2.46.23 ||

ಅಬ್ರವೀಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಧರ್ಮಮಿವ ಸ್ಥಿತಂ |
ರೋಚತೇ ಮೇ ತಥಾ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾರುಹ್ಯತಾಮಿತಿ || 2.46.24 ||

ಅಥ ರಾಮೋಽಬ್ರವೀತ್ ಸೂತಂ ಶೀಘ್ರಂ ಸಂಯುಜ್ಯತಾಂ ರಥಃ |
ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ತತೋಽರಣ್ಯಂ ಗಚ್ಛ ಶೀಘ್ರಮಿತಃ ಪ್ರಭೋ || 2.46.25 ||

ಸೂತಸ್ತತಃ ಸಂತ್ವರಿತಃ ಸ್ಯಂದನಂ ತೈರ್ಹಯೋತ್ತಮೈಃ |
ಯೋಜಯಿತ್ವಾ ತು ರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಪ್ರತ್ಯವೇದಯತ್ || 2.46.26 ||

ಅಯಂ ಯುಕ್ತೋ ಮಹಾಬಾಹೋ ರಥಸ್ತೇ ರಥಿನಾಂ ವರ |
ತ್ವರಯಾಽರೋಹ ಭದ್ರಂ ತೇ ಸಸೀತಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 2.46.27 ||

ತಂ ಸ್ಯಂದನಮಧಿಷ್ಠಾಯ ರಾಘವಃ ಸಪರಿಚ್ಛದಃ |
ಶೀಘ್ರಗಾಮಾಕುಲಾವರ್ತಾಂ ತಮಸಾಮತರನ್ನದೀಂ || 2.46.28 ||

ಸ ಸಂತೀರ್ಯ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಶ್ರೀಮಾಂಶೈವಮಕಂಟಕಂ |
ಪ್ರಾಪದ್ಯತ ಮಹಾಮಾರ್ಗಮಭಯಂ ಭಯದರ್ಶಿನಾಂ || 2.46.29 ||

ಮೋಹನಾರ್ಥಂ ತು ಪೌರಾಣಾಂ ಸೂತಂ ರಾಮೋಽಬ್ರವೀದ್ ವಚಃ |
ಉದಜ್ಞುಖಃ ಪ್ರಯಾಹಿ ತ್ವಂ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಸಾರಥೇ || 2.46.30 ||

ಮುಹೂರ್ತಂ ತ್ವರಿತಂ ಗತ್ವಾ ನಿವರ್ತಯ ರಥಂ ಪುನಃ |
ಯಥಾ ನ ವಿದ್ಯುಃ ಪೌರಾ ಮಾಂ ತಥಾ ಕುರು ಸಮಾಹಿತಃ || 2.46.31 ||

ರಾಮಸ್ಯ ತು ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಥಾ ಚಕ್ರೇ ಚ ಸಾರಥಿಃ |
ಪ್ರತ್ಯಾಗಮ್ಯ ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಸ್ಯಂದನಂ ಪ್ರತ್ಯವೇದಯತ್ || 2.46.32 ||

ತೌ ಸಂಪ್ರಯುಕ್ತಂ ತು ರಥಂ ಸಮಾಸ್ಥಿತೌ
ತದಾ ಸಸೀತೌ ರಘುವಂಶವರ್ಧನೌ |
ಪ್ರಚೋದಯಾಮಾಸ ತತಸ್ತುರಂಗಮಾನ್
ಸ ಸಾರಥೀರ್ಯೇನ ಪಥಾ ತಪೋವನಂ || 2.46.33 ||

ತತಃ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ರಥಂ ಮಹಾರಥಃ
ಸಸಾರಥಿದರ್ಶರಥಿವರ್ತನಂ ಯಯೌ |
ಉದಜ್ಞುಖಂ ತಂ ತು ರಥಂ ಚಕಾರ ಸ
ಪ್ರಯಾಣಮಾಂಗಲ್ಯನಿಮಿತ್ತದರ್ಶನಾತ್ || 2.46.34 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಷಟ್ಪತ್ವಾರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||